

Gregese, brugte de Ord: Ja, det er galt nok, hvad Apostelen siger, men som De der gengiver det, er det ti Gange værre. En høist uærbødig Person maa samme Professor, i det Hele have været, thi naar han paa sine Forelæsninger skulde forklare Rainsmærket, det Mærke, som Gud satte paa Rains Bænde, sagde han, at om det var et blaat eller et hvidt Bæand, Vorherre satte paa ham, vidste han ikke — idet han dermed aabenbart sigtede til Ridderordenerne, Kommandør- og Storkorsbæand —, men vist er det, tilspiede han, at fra den Tid af, da Rain havde faaet dette Bæand, vare alle Menneſter bange for ham. Paa denne Maade udtalte denne Mand sig; rigtignok omvendte han sig siden, thi en Snæs Nar efter blev han udnævnt til Kommandør af Dannebrog og fik altsaa selv dette Bæand; men man ser altsaa deraf, at paa hin Tid maa Fritanteriet være trængt ganske anderledes ind i Samsundet end nu, naar det har kunnet bane sig Vej ind i selve det theologiske Fakultet, medens man i vore Dage ikke engang er saa vidt, at man kan tage det op i det filosofiske Fakultet, hvor det dog nærmere kunde antages at høre nogenlunde hjemme. — Jeg tror altsaa ikke, at man kan sige, at Atheismen har gjort noget Fremſkridt i det Hundredeaar, som er gaaet fra Voltaires Periode indtil nu. Der er altsaa ikke nogen særlig Grund til at antage, at Fritanteriet gjør saadanne Fremſkridt, at man kan vente, at Flertallet i denne Forsamling vil faae en fritanterisk Karakter. Dette viser atter, at den af det ærede Medlem fra Kolding (Berg), forudsatte Betimelighed ikke er tilstede; thi der kunde vel maasse være nogen Grund til at tage noget Hensyn til de fritanteriske Elementer i den foreliggende Retning med Hensyn til Rigsdagseden, der kunde maasse være Tale om at indføre, hvad man kunde kalde en abnorm Ed, en Ed, som den Slags Folk kunne aflægge. Det skulde jeg for mit Vedkommende i og for sig Intet have imod at gaa ind paa; men videre tror jeg rigtignok ikke, at man kan forlange, at vi skulle gaa; thi ellers vilde det jo være det Samme som at forlange, at Undtagelsen skulde blive gjort til Regel, eller forlange, at det Normale skulde rette sig efter det Abnorme. Det kan der efter min Mening fornuſtigvis ikke være Tale om. Som Undtagelse, ja, lad gaa! Det kunde der mulig være Tale om, ſkjønt det forekommer mig at det vilde være overmaade vanſkeligt at formulere en Ed, som saaledes kunde være tilſtræffelig. Der, som det ærede Medlem (Berg) og hans ærede Medforſlagsstillere have formuleret, forekommer mig ikke at være det. Jeg tror nemlig, at det baade efter almindelig og juridisk Sprogbrug maa forudsættes, at der, naar Eden aflægges, ſværges ved Noget, som staar udenfor den Paagjældende selv, mulig endogsaa ved en Personlighed. Man har tidligere set, at der ofte er blevet aflagt Ed af Katholiker paa deres Skjyſpatron.

I England havde i sin Tid, paa Shakespeares Tid, Sværgeren og Bæanden udbredt sig saaledes, at det blev forbudt, og det blev paalagt Folk i daglig Tale ikke at ſværge ved Gud eller Helgene, men at ſværge f. Ex. ved „disse Hænder“. — Saaledes hed det — altsaa man opstillede en lige-gyldig Gjenstand, ved hvilken man skulde ſværge. Jeg tror, at, naar Eden ſkal have nogen Betydning, maa den aflægges paa en anden Maade end den, som de ærede Forſlagsstillere her have formuleret. I den Henseende har maasse den Ed et Fortrin, som er formuleret i det Forſlag, som behandles som den næste Sag paa Dagsordenen; men jeg tror, at hvad Eden paa Grundloven angaar — og det er den, vi nærmest her beſtjæftige os med — vilde det være henſigtsmæssigt og rigtigst, at § 55 i Grundloven blev forandret saaledes, at der ikke mere blev Tale om, at Medlemmerne skulde aflægge nogen Ed. I Sværrig f. Ex. aflægges ingen saadan Ed af Medlemmerne, men Formændene aflægge en meget høitidelig Ed. Jeg tror virkelig, at det vilde være den mest praktiske Maade at ordne Sagen paa. Man vil indvende herimod, at ſaa kom vi atter til en Grundlovsforandring, men jeg ſkal tillade mig at erindre om, at vi i Lørdags behandlede et Tilſælde, hvor det ganske viſt ogsaa vilde være det mest praktiske, om man foretog en Grundlovsforandring, nemlig en Forandring i Grundlovens Beſtemmelse angaaende Valgfredene, og beſtemte, at diſe for Fremtiden kun ſkulde være 102 i hele Landet og ikke, saaledes som det er nu, forøges efterhaanden ſom Befolkningen ſtiger. Det var altsaa nu to Tilſælde, man havde at give en Grundlovsforandring om, og der var ganske viſt flere Tilſælde, hvor man kunde trænge til nye Beſtemmelſer. Jeg ſkal saaledes nævne, at det vilde være meget heldigt, om man fik et Tillæg til § 25 om, at det skulde være tilladt eller ikke tilladt — hvilket man nu vil — at udstede provisoriske Finantslove. Ligeledes vilde det være heldigt, om man fik Beſtemmelſer om, hvormeget et Ministerium turde bruge af Raſſebeholdningen paa forventet Tillægsbevilling og deſlige. Der er overhovedet mangfoldige Punkter, i hvilke vor Grundlov trænger til en Revision. Jeg tror derfor, at man ſkal lade dette forelagte Lovudkast falde, anerkjendende den gode Villie hos ærede Medlemmer, som have ſtillet det, og dermed opſætte Behandlingen af dette Edſpørgsmaal, ſom jo har viiſt sig ikke at være paatrængende, ja knap engang betimeligt, indtil man engang foretager en Forandring i Grundloven.

Winther: Jeg vilde ikke have taget Ordet i denne Sag, hvis ikke den ærede Forſlagsſtiller havde motiveret ſit Forſlag, saaledes ſom han gjorde. Han kom nemlig tilbage til en Sag, ſom tidligere har været temmelig vidtløftig omtalt her i Thinget, og i den Grad vidtløftig